

OBSAH

0	ÚVOD	4
0.1	Téma práce	4
0.2	Základní charakteristika lokálu	4
0.3	Zaměření práce	5
0.4	Současný stav problematiky	6
0.5	Metoda zpracování	7
0.6	Cíl práce	8
0.7	Lingvistická notace lokálu	8
I.	SLOVNÍ DRUHY LOKÁLOVÉ KONSTRUKCE A JEJICH GRAMATICKÉ KATEGORIE	10
1	Struktura lokálu	10
1.1	Lokál adverbální	10
1.2	Lokál adnominální	10
1.3	Gramatické kategorie členu y	10
1.3.1	Morfologické kategorie jména	11
1.3.2	Vymezení slovního tvaru	11
1.3.3	Pojetí morfému	11
1.3.4	Klasifikace morfémů	12
1.3.5	Morfologická interpretace lokálu .	13
1.3.6	Vymezení pádové koncovky lokálu ..	14
1.3.7	Dialektický vztah morfologických kategorií substantiva	14
1.4	Relátor P	14
1.4.1	Lokál jako hybridní flexívně-analytický tvar	14
1.4.2	Systém prostorové lokalizace	15
1.4.3	Předložkové výrazy jednoslovné a složené	20
1.4.4	Pojetí předložky v předložkovém pádu	20
1.4.5	Vztah předložky a jména v lokálu	21

1.4.6	Interpretační obtíže spjaté s vymezením předložky předložkového pádu	22
1.4.7	Dvojstupňovité pojetí struktury předložkové konstrukce xPy	22
1.4.8	Komplexní pohled na slovní druh předložek	23

II. CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA GRAMATICKÉ KATEGORIE

LOKÁLU	25
2 Gramatická kategorie pádu	25
2.1 Funkční vymezení pádu /lokálu/	25
2.2 Vymezení gramatické kategorie lokálu ..	25
2.3. Deklinační a předložkový morf lokálu ..	26
2.4. Proces gramatikalizace lokálu	26

III. VĚTNÁ STRUKTURA A LOKÁL .....

3 Lokál jako znakový prvek	28
3.1 Sémantická struktura věty a lokál	28
3.2 Věta a její vymezení	28
3.3 Lokál a jeho postavení v sémantické struktuře věty	31
3.4 Návaznost lokálu v pozici objektového doplnění na jeho adverbialní funkce ...	33
3.5 Distinktivní příznaky lokálu v pozici objektového doplnění	33
3.6 Lokál v postavení objektového doplnění	33
3.7 Specifičnost lokálové konstrukce s předložkou o	34
3.8 Lokál a levovalenční pozice subjektová	34
3.9 Kombinovatelnost lokálu s jinými pády ..	35

IV. VZTAH LOKÁLU KE SKUTEČNOSTI .....

4 Lokál jako dílčí prvek jazykového modelu reality	36
4.1 Speciální systém jazyka a lokál	36
4.2 Jazyk jako abstraktní model reality ...	36

4.3	Výběrový rozbor a jazyková stylizace časoprostoru skutečnosti	36
4.4	Homogenita časoprostorových faktů skutečnosti	37
4.5	Vztah slova k denotátu, designátu a k významům jiných jazykových jednotek	37
4.6	Denotát /lokálových/ předložek	38
4.7	Empirická lokace lokálových předložek	38
4.8	Spaciální systém lokálových předložek	38
4.9	Spaciální orientace objektů univerza a jejich vyjadřování lokálovými předložkami	38

V. VÝRAZ A VÝZNAM LOKÁLU

5	Dialektický charakter vztahu výrazu a významu	40
5.1	Asymetrie vztahu mezi výrazy a významy gramatické kategorie /pádu/ lokálu	40
5.2	Lingvistická notace lokálu xPy	40
5.3	Morfologická báze lokálu	43
5.4	Morfologické pojetí lokálu	46
5.5	Podmínky syntaktické platnosti lokálové konstrukce xPy	50
5.6	Syntaktická platnost a funkce lokálové konstrukce xPy	52
5.7	Syntaktické funkce lokálu z hlediska větněčlenského přístupu	54
5.8	Postavení lokálu v deklinační soustavě spisovné češtiny, slovenštiny a ruštiny	58
5.9	Celkový přehled koncovek lokálu v současné spisovné češtině, slovenštině a ruštině; variantnost systému	72

VI.	ADVERBIALIZACE LOKÁLU	77
	6 Rysy adverbializace lokálu	77
	6.1 Přísluvečné spřežky	77
	6.2 Hranice mezi adverbializovanými a neadverbializovanými výrazy	77
	6.3 Vymezení prefixálněsufixálních morfémů	78
	6.4 Doklady z ruštiny na adverbializované výrazy	78
VII.	PREPOZICIONALIZACE LOKÁLOVÝCH KONSTRUKCÍ	79
	7 Nepůvodní předložky	79
	7.1 Problematika vymezení výrazů nabývajících funkce předložek	79
	7.2 Stupně gramatikalizace nepůvodních předložek	79
	7.3 Klasifikace nepůvodních předložek	79
	7.3.1 Vztahy lokalizační v češtině ..	79
	7.3.2 Vztahy lokalizační ve slovenštině	80
	7.3.3 Vztahy lokalizační v ruštině ..	80
	7.4 Časové vztahy	80
	7.4.1 Časové vztahy v češtině	80
	7.4.2 Časové vztahy ve slovenštině ...	81
	7.4.3 Časové vztahy v ruštině	81
	7.5 Vztah zřetelový	81
	7.5.1 Vztah zřetelový v češtině	81
	7.5.2 Vztah zřetelový ve slovenštině .	81
	7.5.3 Vztah zřetelový v ruštině	81
	7.6 Vztah podmínkový	82
	7.6.1 Vztah podmínkový v češtině, slovenštině a ruštině	82
	7.7 Vztah zřetelový	82
	7.7.1 Vztah zřetelový v češtině, slovenštině a ruštině	82
	7.8 Vztah příčinný	82
	7.8.1 Vztah příčinný v češtině, slovenštině a ruštině	82

7.9	Vztah způsobový	83
7.9.1	Vztah způsobový v češtině	83
7.9.2	Vztah způsobový ve slovenštině .	83
7.9.3	Vztah způsobový v ruštině	83
VIII.	KLASIFIKACE LOKÁLU	85
8	Klasifikační kritéria	85
8.1	Předložková klasifikace inkluzivní ...	85
8.2	Klasifikace předložkové sféry	88
8.3	Strukturní klasifikace lokálu	93
IX.	PŘEDLOŽKY LOKÁLOVÉ SFÉRY; VZTAH AKUZATIVU A LOKÁLU K PŘEDLOŽKÁM NA, O, PO, V	108
9	Vztah předložek na, o, po, v k akuza- tivu, lokálu, popř. jiným pádům	108
9.1	Lokál a souvztažný akuzativ nebo dativ	108
9.2	Předložka na předložkové konstrukce x o y	108
9.3	Předložka o předložkové konstrukce x na y	127
9.4	Předložka po předložkové konstrukce x po y	132
9.5	Předložka při/pri předložkové konstruk- ce x při/pri y	144
9.6	Předložka v předložkové konstrukce x v y	151
X.	LOKÁL V GRAMATICKÉ A SÉMANTICKÉ STRUKTUŘE VĚTY	156
10	Lingvistická notace lokálu D1 R D2 ...	156
10.1	Valence sloves	156
10.2	Valence dějových substantiv	159
XI.	ZÁVĚR	161
XII.	POZNÁMKY	178
XIII.	BIBLIOGRAFIE	186
RESUMÉ	.....	201
OBSAH	.....	205